

Femeia roma: intre doua lumi
Nicoleta Bițu

As incepe acest mic articol prin a spune ca femeia roma nu intra intr-un tipar. Nu sunt toate la fel si situatia lor depinde de grupul de romi precum si de gradul de integrare. Cu toate ca in ultimii zece ani, din ce in ce mai multe politici publice sectoriale sau comprehensive, au fost adoptate de guvernele tairilor din centrul si estul Europei, din pacate, egalitatii de gen nu i-a fost acordata atentie. Totusi, in ultimii trei patru ani datorita activitatii activistelor si activistilor romi si nerome (i) chestiunile legate de egalitatea de gen in politici publice au inceput sa fie incluse in discutii si in implementarea lor.

Discriminarea la care femeia roma este supusa variaza de la accesul la serviciile de sanatate (manifestata ori prin prejudecatile personalului medical, ori prin segregarea in maternitati) trecand la violenta cadrelor de politie si ajungand in anumite cazuri la ingradirea libertatii de alegere in ceea ce priveste educatia sau partenerul de viata.

Cele mai reprezentative cazuri de discriminare rasiala intersectata cu cea de gen, sunt cele de sterilizare care s-au documentat si judecat in Cehia si Slovacia.

In activitatea mea de pana acum am incercat sa fac clar ca acitiunile mele si ale grupului din care fac parte se adreseaza in primul rand femeilor ca mine, integrate , care vor a devina active in miscarea romilor. Nu am avut capacitatea si nici ambitia de a reprezenta toate problemele femeilor rome, acestea fiind complexe si care encsita mult timp in gasirea solutiilor adecavate.

Ceea ce este dificil pentru o femeie activist care este consitenta de indentitatea sa culturala si care vrea sa promoveze egalitatea de gen, este sa gaseasca echilibrul intre discursul de drepturi (care sunt universale) si cel de pastrare a identitatii. Cu alte cuvinte pana unde mergi cu discursul despre drepturi individuale in asa fel incat sa nu promovezi asimilarea.

Alta dificultate este aceea de a te confrunta cu o parte din colegii din miscare. Aceasta confruntare este una ideologica pentru ca de multe ori intalnesti discursul care spune : nu este timpul acum sa discutams au sa ne adresam drepturilor femeilor. Discursul continua cu : sunt alte probleme mai importante ale comunitatii de romi; dicsursul despre drepturile femeii ne poate aduce mai mult rau decat bine.

Raspunsurile la aceste intrebari si framantari este ca drepturile omului sunt universale, nu exista ierarhie intre diferite tipuri de drepturi, si de aceea nu exista un moment protirvit pentru unele si pentru altele nu. O alta dimensiune a discutiei este ca o parte dintre activistii romi sunt activisti de drepturi si o alta parte sunt pentru pastrarea identitatii culturale. Problema apare cand este o confuzie intre cele doua in activitatea unui activist, si atunci cand un activist pentru drepturile omului pentru romi foloseste cultura roma in dezbaterea lui sau ei ina jsutifica ignorarea drepturile apartinand femeilor.

Ceea ce nu este indeajuns promovată și știut este că femeile române activiste au fost din 1998 și până în prezent « agenți » de schimbare în interiorul mișcării feministe europene și globale, provocând discursul de egalitate cu cel despre intersecționalitatea cu rasism, uneori înfruntând atitudini nu foarte prietenoase dar având și ocazia de a forma coaliții și de a primi sprijin.

Dacă până acum eforturile sau s-au concentrat asupra recunoașterii existentei și rolului femeilor în rândurile mișcării și tratarea acestora cu respect, precum și a recunoașterii problemelor acestora la nivel internațional ; de acum încolo eforturile noastre vor trebui să se orienteze către nivel local, către discuții cu partenerii sociali în aplicarea corectă a soluțiilor la unele probleme considerate sensibile de către unele grupuri de romi, către activarea mai multor femei române și neromâne, către clădirea de coaliții cu alte grupuri din Europa care se confruntă cu același tip de probleme.

Ca rezultat al eforturilor de până acum la nivel internațional este că organizațiile internaționale au început să adreseze probleme legate de femeile române, prin diferite instrumente care le stau la dispoziție. Un pas important este că în zilele acestea se votează în Parlamentul European, un raport despre situația femeii române în Uniunea Europeană, raport care sperăm să declanșeze acțiuni ale comisiei pentru, în principal, angajarea femeii române și participarea ei la viața publică în diferite forme.